

Bütçe ve Emekçiler

Bütçe, günümüzde ülkenin gelir-gider durumunu gösterir bir belge olarak tanımlanmaktadır. Nasıl gelir ve gideri olan bir kişinin ya da ailenin bütçesinin bulunması gerekiyorsa, bir üretim birimi olan işletmenin ya da devletin de gelir ve harcamalarını gösterir bir bütçesinin bulunması gerekir. Bütçenin görevi sadece gelir ve giderin miktarını belirlemek ve devlet gelirlerinin toplumdaki sınıf ve tabakalar arasında nasıl dağıtılacağına göstermek için hazırlanır.

Bütçe, ekonominin var olduğu bütün toplum biçimlerinde hazırlanmıştır ve devlet gelirlerinin nasıl kazanıldığını, kimlere, ne miktarda harcandığını açık seçik göstermesi açısından emekçi kesimler için demokratik bir kazanım olmuştur.

Bütçe, asıl anlamını kapitalist toplumda, özellikle de tekelci kapitalizm döneminde kazanmıştır. Kapitalizmin rekabetçi döneminde, bütçe, kapital sahiplerinin mali durumlarını ayarlayan ve yansıtın, kamusal hiçbir önemi olmayan bir özeleğe sahiptir. Kapitalizm tekeli aşamasında ise, bütçe özel kesimin germediği alanlarda, özellikle marmasız ve kırsal alanlarda devlet eliyle yatırım yapmayı, tekelci sermayenin sermaye gereksinimlerini karşılamayı gözetten bir araç olmuştur. Böylelikle, geniş emekçi kesimlerden toplanan vergilerin, vergi dışı gelirlerin ve borçlanmaların cari, yatırım ve transfer harcamaları adı altında tekrar bu kesimlere ve sermayenin gelişimini sağlamak amacıyla tekelilere aktarılması görevini üstlenmiştir.

Toplanan gelirlerin belli bir kısmı kendilerinden vergi alınan kesimlere aktarılmakla bir-

likte, devlet bütçesinin ulusal gelirinden dağılımındaki artıran rolü, kapitalist gelişimin özünü değiştirmemekte, kapitalizmin ilişkilerini gidermemekte, tersine bunları daha da keskinleştirmektedir.

Gelirlerin dağıtılmayan kısmı ise, burjuvazinin yararını gözetmeden meta ve hizmet alanlarında kullanılır. Örneğin, 1967 yılında ABD ulusal gelirinin % 38.6'sı devlet bütçesi vasıtasıyla yeniden dağıtıldığı halde, % 27.2'si silahlanma harcamalarına ayrılmıştır. Bütçedeki toplam harcamaların gene askeri amaçlı harcamalar olduğu halde, sağlık harcamalarını oranı sadece % 4.4, eğitim harcamalarının oranı da % 18.5 olmuştur.

Kapitalist toplumdaki bütçeler, ekonominin bütününe kavrayamazlar. Türkiye'de, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin bütçe dışında ele alınamaları ancak zararlarının devlet bütçesinden karşılanması buna örnektir. Bu ise, tekeli sermayenin ekonominin tümüne egemen olduğu böyle bir düzende bütçenin sanıldığı kadar etkili olmadığını gösterir.

Ayrıca, kapitalist toplumda, bütçeler ekonomindeki anarşiyi, düzensizliği yansıtan belgeler olarak hiçbir zaman denk olamazlar. Ve her geçen yıl bütçe açıkları artar. Örneğin, 1975 yılı bütçesi 7.5 milyar lira açık verdiği halde, 1977 yılı bütçesi 35 milyar lira açık vermiştir.

Kapitalist bütçeleme anlayışında gerçekçilik ve samimiyet bulunmadığı gibi, belirlenen plân hedeflerine ulaşmak amacıyla yıllık programlarla hiç bir bağlantı kurulmamaktadır. Bunun en iyi kanıtı, öngörülen rakamların gerçekleşme rakamlarına tutmamasıdır. Örneğin, 1978 yılı bütçesinin yıllık programda 226 milyar lira olan ödenekleri,

TBMM'de 279 milyar olarak kanunlaşmış, yıl içinde yapılan eklemelerle tavan 407 milyar liraya yükselmiş, fakat kaynak yetersizliğinden ancak 325 milyar lira harcabilmiştir.

Bütçe ödeneklerinin sektörler arasındaki dağılımında da üretici olmayan kesimlere fazla miktarda ödenek ayrılması kapitalist bütçeleme anlayışının bir sonucudur. Tekelci kapitalizmin mantığıyla silahlanma harcamalarının istikrarlılığı yanında, burjuva devletin silahlanma harcamalarını bütçenin büyük bir kısmını oluşturmada ve her yıl toplam harcamalar içindeki oranı aşağı yukarı aynı düzeyde kalmaktadır. Esasen, silahlanma harcamalarının artışı kapitalizmin devresel ve sürekli bunalımlarına çare bulmak amacıyla, 1930 sonrasında pek sık başvurulan bir yol olmuştur ve burjuva devletin saldırgan yüzünü açıklıkla ortaya koymuştur.

Bu özelliklere, ülkemizdeki bütçe uygulamasında da rastlanır. Bütçe kanunlarında genel bütçe harcamaları içinde yer alan Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ödeneklerinin toplamı, genel bütçe harcamalarının 1/4'ünü oluşturmaktadır. Bütçe dışı silahlanma giderlerini (1970'li yıllarda NATO çapında uygulamaya başlayan REMO-Yenileştirme Projesi vb.) de gözönüne alırsa, bu tür harcamaların daha da büyümesi kaçınılmaz olacaktır.

Kısa olarak, tekeli devlet kapitalizminde, bütçe, işçi ve emekçi kesimlerden vergilerle ve vergi dışı yollarla toplanan gelirlerin, sermaye kesimine aktarılmasını sağlayan mali bir araç olarak, günümüzdeki görevini aksak-köstek yerine getirmeye çalışmaktadır.

Sovyetler Birliği'nde yakıt fiyatları 31 yıldır aynı

Soğukların başlamasıyla birlikte yakıt ülkemiz insanları için her geçen gün ulaştığı başeşsiz fiyatlarla büyüyen bir sorun olmayı sürdürüyor. Buna karşılık Sovyetler Birliği'nde gaz ve elektrik enerjisi ile sıcak su ve merkezi ısıtma bedeli 1948'den bu yana aynı 31 yıldır aynı. Bu süre içerisinde pahalanın benzin ise, yine de Batı ülkelerinin çoğundan 3-4 kat daha düşük fiyatla satılıyor.

SSCB kömür ve petrol çıkarımı bakımından dünyada birinci, elektrik enerjisi üretimi ve gaz çıkarımı bakımından ABD'den sonra ikinci durumda bulunuyor.

SSCB'de yakıt-enerji kompleksinin gelişmesiyle ortaya çıkan güçlükler ve sorunlar tüketiciye yansıtılmaksızın çözülüyor. Örneğin bugün Sovyetler Birliği'nde yakıt için giderler daha uzak bölgelere gidilmesi, yeni yatakların kullanılır hale getirilmesi gerekiyor. Tüm bunlar ülkede enerji kaynaklarını geliştiriyor, ancak aynı zamanda yakıt maliyetini de yükseltiyor. Ülkede ortalama doğal gaz çıkarım maliyeti 1964 yılına kıyasla 5 kattan fazla, ulaştırma masrafları ise 2 kat artmış durumda. Ancak tüketici bu durumdan etkilenmiyor. Tüketici gaz için, harcanan yakıtı bağli olmaksızın ayda aile üyesi başına 0,46 ruble ödüyor, yani 8 lira. Bu miktar yıllardır aynı.

Moskova'da sıcak su için ayda kişi başına 0,67 ruble (yaklaşık 34 lira) ödeniyor. Her Moskovalı günde ortalama olarak 100 litreten fazla, ayda ise 3 ton sıcak su harcıyor. Merkezi ısıtma için ödenen para ise ayda adam başına 0,89 ruble (yaklaşık 45 lira).

Dünyadaki tüm diğer ülkelere göre daha iyi kömür, gaz ve petrol sağlanmasına rağmen SSCB, yakıt-enerji dengesinin yeniden

kurulmasını öngören geniş bir program saptamaktadır. Hesaplar ucuz kömür ve atom enerjisi üzerinde yapıyor.

Atom enerjisinin barışçı amaçlarla yararlanmada öncü olan SSCB dünyadaki ilk atom elektrik santralini 25 yıl önce kurarak, 1954'te sanayiye elektrik vermiştir. Yakın bir gelecekte atom santrallerinin toplam gücü 100 milyon kilovattı bulacaktır. Sovyet enerji geliştirme programı halk ekonomisinin pekkok dallarında ve günlük yaşamda petrol ve gazın yerini atomun almasını öngörüyor. Bu santrallerle günlük yaşam için üretilen ısının, mineral yakıtla çalışan kazanlardan 2 kat daha ucuz olacağı belirtiliyor. 1990 yılına doğru bu tür santrallerin yapımı, Sovyetler Birliği'nin birkaç yüz yerleşme yerinde önem verileceği ve bunun yolda yaklaşık 200 milyon ton petrol tasarruf etme olanağı vereceği kaydediliyor.

Piyasadaki banknot miktarı artıyor

Bu artışın, seçim döneminde üreticiye ödenen pirim ve taban fiyatlarını karşılamak üzere Merkez Bankası'nın KİT'lere açtığı kredilerin kaynaklandığı açıklandı.

Ankara — Merkez Bankası tarafından yayınlanan «hafalık» raporunda, piyasadaki banknot miktarında bir hafta içinde 1,5 milyar liralık artış olduğu bildirildi.

Merkez Bankası raporunda, 152,2 milyar liradan 153,7

milyar liraya ulaştığını, aynı süre içinde özel kesime açılan kredilerde ise sadece 1,8 milyar liralık bir artış sağlandığı öğrenildi.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Amerikan doları

Tokyo borsasında

büyük değer kazandı

Tokyo (a.a.) — Amerikan doları, Amerika Merkez Bankası'nın hafta sonunda enflasyonla mücadele için bazı sert önlemler alması üzerine Tokyo borsasında son zamanların en büyük atılımını yapmıştır.

Bir Amerikan doları 226.30 Yen'e kadar yükselmiştir. Ja-

ponya Merkez Bankası Yen'in değerini korumak için elindeki döviz rezervlerinin ufak bir kısmını satışa çıkarmıştır.

Amerikan doları geçen Ekim ayında büyük değer kaybına uğrayarak, 175.50 Japon Yen'ine kadar düşmüştü.

Soğukların başlamasıyla birlikte yakıt ülkemiz insanları için her geçen gün ulaştığı başeşsiz fiyatlarla büyüyen bir sorun olmayı sürdürüyor. Buna karşılık Sovyetler Birliği'nde gaz ve elektrik enerjisi ile sıcak su ve merkezi ısıtma bedeli 1948'den bu yana aynı 31 yıldır aynı. Bu süre içerisinde pahalanın benzin ise, yine de Batı ülkelerinin çoğundan 3-4 kat daha düşük fiyatla satılıyor.

SSCB kömür ve petrol çıkarımı bakımından dünyada birinci, elektrik enerjisi üretimi ve gaz çıkarımı bakımından ABD'den sonra ikinci durumda bulunuyor.

SSCB'de yakıt-enerji kompleksinin gelişmesiyle ortaya çıkan güçlükler ve sorunlar tüketiciye yansıtılmaksızın çözülüyor. Örneğin bugün Sovyetler Birliği'nde yakıt için giderler daha uzak bölgelere gidilmesi, yeni yatakların kullanılır hale getirilmesi gerekiyor. Tüm bunlar ülkede enerji kaynaklarını geliştiriyor, ancak aynı zamanda yakıt maliyetini de yükseltiyor. Ülkede ortalama doğal gaz çıkarım maliyeti 1964 yılına kıyasla 5 kattan fazla, ulaştırma masrafları ise 2 kat artmış durumda. Ancak tüketici bu durumdan etkilenmiyor. Tüketici gaz için, harcanan yakıtı bağli olmaksızın ayda aile üyesi başına 0,46 ruble ödüyor, yani 8 lira. Bu miktar yıllardır aynı.

Moskova'da sıcak su için ayda kişi başına 0,67 ruble (yaklaşık 34 lira) ödeniyor. Her Moskovalı günde ortalama olarak 100 litreten fazla, ayda ise 3 ton sıcak su harcıyor. Merkezi ısıtma için ödenen para ise ayda adam başına 0,89 ruble (yaklaşık 45 lira).

Dünyadaki tüm diğer ülkelere göre daha iyi kömür, gaz ve petrol sağlanmasına rağmen SSCB, yakıt-enerji dengesinin yeniden

kurulmasını öngören geniş bir program saptamaktadır. Hesaplar ucuz kömür ve atom enerjisi üzerinde yapıyor.

Atom enerjisinin barışçı amaçlarla yararlanmada öncü olan SSCB dünyadaki ilk atom elektrik santralini 25 yıl önce kurarak, 1954'te sanayiye elektrik vermiştir. Yakın bir gelecekte atom santrallerinin toplam gücü 100 milyon kilovattı bulacaktır. Sovyet enerji geliştirme programı halk ekonomisinin pekkok dallarında ve günlük yaşamda petrol ve gazın yerini atomun almasını öngörüyor. Bu santrallerle günlük yaşam için üretilen ısının, mineral yakıtla çalışan kazanlardan 2 kat daha ucuz olacağı belirtiliyor. 1990 yılına doğru bu tür santrallerin yapımı, Sovyetler Birliği'nin birkaç yüz yerleşme yerinde önem verileceği ve bunun yolda yaklaşık 200 milyon ton petrol tasarruf etme olanağı vereceği kaydediliyor.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Bu arada, son bir hafta içinde, özel kesime verilen kredilerde 2,2 milyar liralık bir azalma gözlemlendi. Özel kesim kredilerinin 82,3 milyar liradan 80,1 milyar liraya inmesi, bazı çevreler tarafından Merkez Bankası kredilerinin özellikle kamu kesimine yöneltilmekte olduğu şeklinde yorumlandı.

Detant düşmanlarına ağır darbe

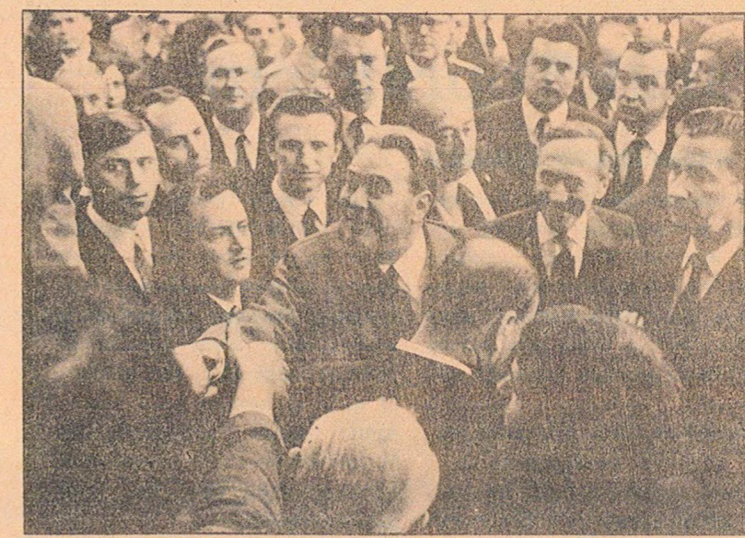
● Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde verdiği demeci, Sovyetler Birliği'nin dünya üzerinde kalıcı bir barış sağlama çabalarının gerçek öncüsü olduğunu bir kere daha gösterirken, detant düşmanları için ağır bir darbe oldu.

Moskova (a.a.) — Sovyet Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in Demokratik Alman Cumhuriyeti'ndeki Sovyet askerlerini azaltacakları yolunda demeci, dünya kamuo-

yunda çeşitli yankılar uyandırmaya devam etmektedir.

Leonid Brejnev, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde yaptığı konuşmada, bu ülkedeki 20 bin Sovyet askeri ile bin Sovyet tankının çekildiğini ve Sovyetlerin batısında hazır durumda bulunan füzelelerin sayısının azaltılacağını açıklamış, NATO'nun da bu çeşit füzeleleri Batı Avrupa'da bulundurmaktan vazgeçmesini istemiştir.

Sosyalist ülkeler basın kuruluşları, bu gelişmeyi Avrupa barışı için «anahtar» olarak nitelendirmişlerdir. Bulgar gazetesi «Rabotnichesko Delo» bu sözünü, Sovyetler Bir-

Leonid Brejnev'in demeci detant düşmanları için yeni bir darbe oldu.

Barış özveri istiyor

Barışın gerçek öncüsünün sosyalist sistem ülkeleri olduğu her defasında görülüyor. Salt-2'nin «kime yarayacağı» tartışmasını militarist güçler yasadurmuş dünyada siyasi iklimi, sadece ve sadece Sovyetler Birliği'nin başını çektiği barış hareketinin yumuşatılabileceği görülüyor.

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in, Demokratik Alman Cumhuriyeti'ndeki 20 bin askerin ve bin tankın geri çekileceğini açıklaması, Orta Avrupa'da karşılıklı askeri güç indirimi çabalarına tek yanlı bir güç katmış olacaktır. Bu askeri güçlerin Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde bulunmalarının anlamı, sosyalizmin militarizme karşı savunulmasıdır. Ancak, Salt-2'nin ve genel olarak barış hareketinin kalıcı sonuçlar elde etmesi, günümüz dünyasında özellikle, halkların güvenliğinden ve çıkarlarından yana sorumluluk duyan sosyalist sistemin paha biçilmez fedakarlıklarını zorunlu kılmaktadır. SSCB'nin barışı güçlendirmeye yönelik bu jestinin Detant düşmanlarını köşeye sıkıştıracağı ve barış düşmanı çabalarını etkisiz kılacağı açıktır.

Ancak bu ilk ve «jest» niteliği taşıyan adımların, karşı tarafta da sağduyuyu hareket geçirmesini beklemek hakkına her zaman sahibiz. Ancak böyle olursa dünya üzerinde barışın ılık rüzgârları esebilecektir.

Dünyada milyonlarca insan ve bu arada çocuklar açlık kırcılığı artarak, sürüyor.

1977'de açlıktan 20 milyon insan öldü

● ABD'de, yalnızca Şikago'da 40 bin insanın gıda yardımına ihtiyacı olduğu bildirildi.

İllinois (THA) — Dünyada Açlık Komisyonu temsilcisi Dr. Terence Rogers, Açık Öleme Konferansı'nda yaptığı konuşmada, 1977 yılında tahminen 20 milyon insanın açlıktan öldüğü, başka bir deyişle, günde 40 bin kişinin bu nedenle öldüğünü söyledi.

Dr. Rogers, ABD'nin askeri gücünü artırmak yerine, insanların temel ihtiyaç maddelerinin yoksunluğundan kaynaklanan ekonomik sıkıntıyı giderecek yöntemler geliştirmesi gerektiğini belirtti.

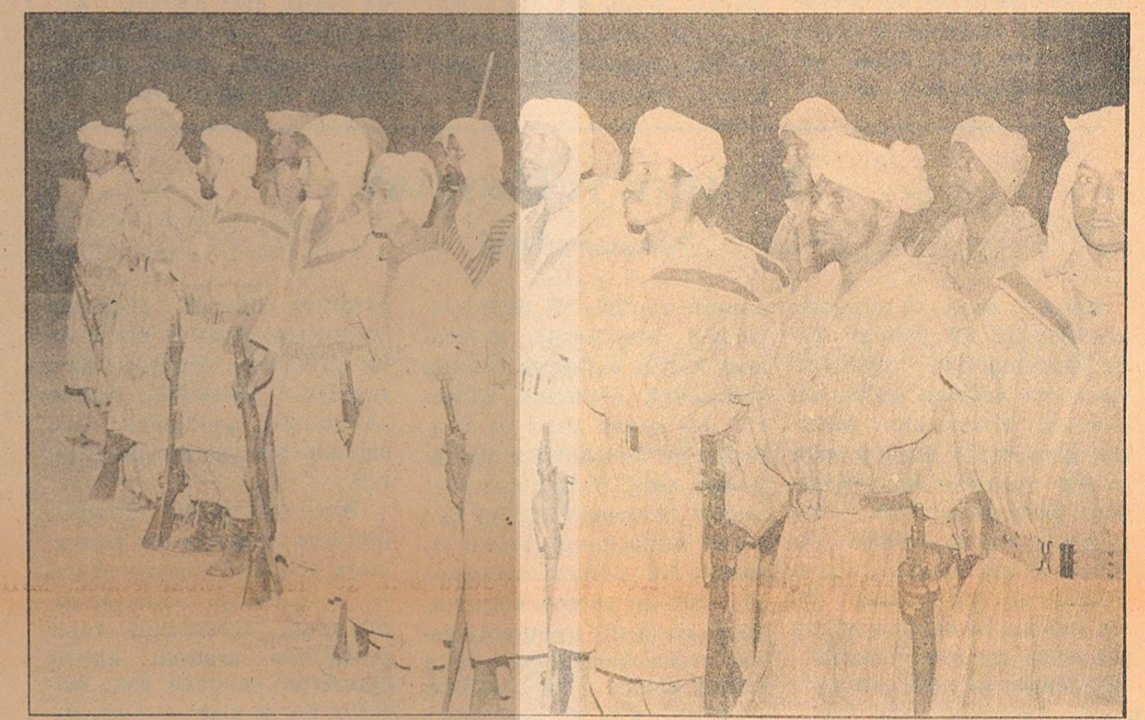
Ulusal Bilimler Akademisi'nin 1977 yılında tahminen 20 milyon insanın açlıktan öldüğünü saptadığını kaydeden Rogers, dünya nüfusunun beslemeye yetecek yiyecek bulunduğunu, ancak da-

ğılım aksaklığı yüzünden açlık nedensiz ölümler devam ettiğini sözlerine ekledi.

Beslenme uzmanı ve aynı zamanda ABD elçisi Solomon Linowitz'in üst düzeyde teknik danışmanı olan Rogers, «Açlığı önlemenin yolların-

ğinin batıyı tehdit ettiğini savunan detant düşmanları için ağır bir darbe olacağını yazmaktadır.

Öte yandan, ABD Başkanı Jimmy Carter'in Güvenlik Danışmanı Brezinski, televizyonda yaptığı açıklamada, Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in Doğu Berlin'de yaptığı konuşmanın «olumlu yönleri» olduğunu belirtirken; Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, Brejnev'in konuşmasında yer alan bazı noktaları «şiddetle desteklediğini» açıklamıştır.

Polisario Cephesi Batı Sahra'nın kurtuluşu yolundaki kararlı mücadelesini sürdürüyor ve zafere yaklaşıyor.

Polisario Cephesi Asmara'yı ele geçirdi

Cezayir (a.a.) — Polisario Cephesi Batı Sahra'nın ikinci büyük kenti Asmara'nın, Fas birliklerine karşı verilen mücadelesinin sonucu kuşatıldığını ve kurtarıldığını bildirmişti.

Polisario Örgütü'nün Cezayir'den yayınlanan bildirisinde kentte destek sağlamak için bir çok Fas askerinin bölgeye gönderildiği ve bildiri yayımlandığı sıra-

da çarpışmaların sürdüğü belirtilmiştir.

Batı Sahra Savunma Bakanlığına yakın bir kaynaktan alınan bilgiler aktarıldığı bildirildi. Asmara kentinin kurtarılmasından önce, kentte ve çevresinde karargah kurmuş işgal kuvvetlerine karşı yoğun bir saldırı düzenlendiği ve bunun sonucunda kentte düştüğü açıklanmıştır.

Mao'cu Politikanın tarihsel kökleri ve özü

GİRİŞ

Çin'in komşuları olan Güney ve Güney-Doğu Asya ülkeleri arasındaki karşılıklı ilişkilerin tarihi, son zamanlarda dünya kamuoyunun derin dikkatini çekmeye başladı. Bu bölgede halkların emperyalizme ve sömürgeciğe karşı yaptıkları sürekli savaş sonucunda önemli olumlu değişiklikler yapıldı; barışı ve istikrarı sağlamıştır, ulusal bağımsızlığa kavuşma ve ilerleme yolunda eğilimleri kuvvetlendi.

Fakat olayların bu yönde gelişmesi, Mao Çe Tung'un fikir ve vasiyetlerine bağlı kalacaklarına and içerek Güney ve Güney-Doğu Asya ülkelerini etkileri altına alma politikasını gütmeye başlıyan bugünkü Çin yöneticilerinin işine hiç gelmemektedir. Pekin bu amaçlara ulaşmak için, adı geçen bölgede durumu son derece gerginleştirmeye, ülkeler ve halklar arasında nifak sokmaya ve düşmanlık tohumları ekmeye yeltiyor, bu devletlerin işlerine karışıyor, kundaçlılık ve tahriki faaliyet yürütüyor ve gerçekte bütün komşularının topraklarına göz dikiyor. Aynı amaçla Pekin birçok Asya ülkelerinde yaşayan ajanlarından yeni aslen Çinli olan (Huatsyc) zengin burjuvazi çevrelerinden genişçe yararlanarak Güney ve Güney-Doğu Asya ülkelerinde ayrılıkçılara ve asi unsurlara, Pekin taraftarı, hükümet düşma-

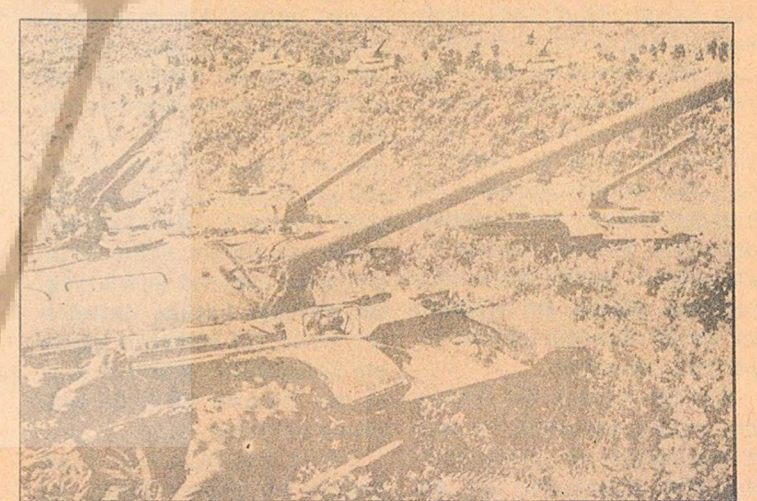
ni hareketlere manevi ve maddi yardımda bulunuyor.

Pekin'in Güney ve Güney-Doğu Asya ülkelerine karşı kullandığı bütün araç ve yöntemler, bugünkü Çin yöneticilerinin yarıttıkları yeni yöntemler değildir. Bütün bu usul ve araçlar, vaktiyle Çin imparatorlarının, militarist ve yayılma taraftarlarının diğer halklara ve ülkelere karşı güttükleri büyük devletçilik ilhak ve sovenist politikasını sürdürülmesi demektir.

Mao Çe Tung'un halefleri büyük devletçilik ve hegemonya emellerine uygun olarak «Çin Santrizmi» gibi sayıklama fikirleri sildiği politikalarının temel taşı yaptılar.

ÇİN İMPARATORLARININ GÜTTÜKLERİ POLİTİKANIN AMACI NEYDİ?

Bilindiği gibi eskiden Çin, ulusun hakim çevrelerinin yalnız Çin halkını değil ulusal azınlıkları ve komşu halkları da sömürdükleri bir imparatorluktu. Çin imparatorları ülkelerini dünyanın siyasal ve kültürel merkezleri haline, resmi Çin belgelerinde, bütün dünya halkları «barbarlar», cihan merkezinin haraçgüzarları olarak adlandırıyor. Çin santrizminin hane-yani aslen Çinli olan (Huatsyc) zengin burjuvazi çevrelerinden genişçe yararlanarak Güney ve Güney-Doğu Asya ülkelerinde ayrılıkçılara ve asi unsurlara, Pekin taraftarı, hükümet düşma-

Maoçü Pekin yönetimi dünya barış güçlerinin mücadelesini baltalamak yolunda emperyalizme kolkola.

le ilişkin siyasal doktrine dönüşen eski dinsel teorilerle sıkı sıkıya bağlıdır. Çin'de iki devir yani In ve Cou devirleri (Milattan önce 14. ve 11. yüzyıllar) arasında doğan bu doktrin, üç bin yıldan fazla kullanılmış ve bütün Çin imparatorlarının dış politikasının temel taşı olmuştur.

Çin santrizmi kısaca karakterize edilirse, bunun, komşu halkları «Göğün oğluna», Göktenin vekilline bağlama ya da bu halkları ele geçirme politikası olduğu söylenebilir. Eski Çinlilere göre imparator işte böyle olmalıymış!

Eski Çin filozofları tarafından halklara aşılınan bu fikir sonraları bütün Ortaçağ devri boyunca bilgin ve politikacıların tarafından desteklenmiştir.

Devam edecek

FKÖ Haddat'la görüşmeyi reddetti

● Güney Lübnan'da kulan hükümet kuran Binbaş Saad Haddat'ın görüşme isteğini reddeden FKÖ, bunun bir İsrail hilesi olduğunu belirtti.

Filistin Kurtuluş Örgütü yetkilileri, Güney Lübnan'da yerleşmiş bulunan İsrail desteğindeki Binbaş Saad Haddat'ın Filistinli ve Suriye önderleriyle görüşme isteğini reddetti. Binbaş Saad Haddat'ın Güney Lübnan'daki faaliyetlerine son verilmesi amacıyla yaptığı çağrı üzerine bir açıklama yapan Filistinli bir sözcük, bu öneriyi bir İsrail hilesi olarak niteleyerek, İsraililerin Güney Lübnan'daki anlaşmazlığı yalnızca Filistinlilerin ve Lübnanlıların bir sorunumuz gibi göstermek istediğini söylemiştir. Sözcük, Haddat'ın da İsrail politikasına alet olduğunu, tüm davranışlarının İsrail'ce yönetildiğini belirtmiştir.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Ömer Faruk Toprak için

Hasan İzzettin DİNAMO

Onu, 1941 yılı, hızlı şiirler yazdığım dönemde, Beyoğlu'nda Liman sergisini gezerken tanıdım. Liman sergisi, hepimizin bildiği gibi, bizde ilk sosyalist ya da gerçekçi ressamların açtıkları savaşımı sergiliydi. On dan sonra da bütün bu ressamların başlarına olmadık belâlar gelmekte gecikmemişti. Ömer Faruk Toprak, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş şubesi arkadaşlarımdan İsmet'in de kardeşi olduğundan, aramızda hemen bir yakınlık doğmuştu. Oysa, onun sergiyi gezmeğe gelmesi, bana kendini tanıttırışı, başka anlam taşıyordu. Genç şair, o dönemde bizim başını deyen en dip odalarında gazete kâğıtlarını yakarak ısınmağa çalışmıştı. Bunların öyküsünü "Duman ve Alev" adlı güzel anılar kitabında bulabilirsiniz.

1940 kuşağının öyküsünü iyice anlayabilmek için Ömer Faruk Toprak'ın yazılarını okumak, incelemek gerekir. Ömer Faruk Toprak, ben sürgüne gidinceye dek, çevremde yakın dostluk sıcaklığı ile şiir yazmış, ondan sonra Yeni Edebiyat da, Ses de batırılmıştı. Yürüyüş dergisini çıkarmakta baş çeker, devrimci şiir geleneğini yürütmeğe çalışmıştır.

Ömer Faruk Toprak'ın bu dönemde sürdürdüğü devrimci çalışmayı hiç kimse yabana atamaz, küçümseyemez de. Genç şair, o dönemde bizim başını çektiğimiz, yitmeğe yüz tutmuş özgürlükçü şiirin yanı sıra yavaş yavaş ilerleyen, özgürlükçü şiirin genel sel yürüyüşünde hızlı adımlar atmıştır. Bu adla yayımladığı şiir kitabı, onun, özgürlüğün gerçek aşklarından olduğunu gösterdiği gibi, şiiri özgürlüğe dayatarak yazmanın devrimci coşkunluğunu duyduğunu da gösterir.

Şair, son yıllarında çok tehlikeli bir enfarktüs geçirmiş, buna karşın edebiyatla, şiirle olan ilişkilerini sürdürmeğe çalışmıştır. Böylece militan şiirine çevresinden biraz uzaklaşmak zorunda kalan şair, son şiirlerini daha dingin bir hava içinde, uzun yaşam yorgunluğundan kurtulmak ister gibi yazmakta, bunlarda daha çok şiiri arar görünmektedir.

Son günlerde herhalde daha çok dinlenmek gereksinimi duyulmuş, şiirle avunmağa çalışılmıyordu. Şiir, bu son yıllarında ona avunuslar sunuyor, onu becerikli bir hemşire gibi, sağlamağa çalışıyor. Şair, gürlütünden uzaklaşırken, dingin bir şiirin dizenleri arasında serinletici ufak kuyular, ikinci rüzgarıcıları arar gibiydi.

Ölünceye dek şiir yazmaktan bir an uzak kalmayan Ömer Faruk Toprak, son yazdığı sonnet'lerde bayağı başarılı bir şiir düzenine ulaşmış görünüyordu. Yeni şiirlerindeki her yeni güçlük, eski enfarktüsün hortladığını ürkütmeğe, yanından kaçırmamağa çalışıyor gibiydi. Bunı, derinden duyuyordum. Ömer Faruk Toprak, Türk devrimci şairlerine —esinlenenlere— çoban atışları yanan dağlar, özgürlük güzellikleri bıraktı.

Kültüre yaklaşmak

Fahrettin DEMİR

Kültüre nasıl ve nereden yaklaşmalı? Alt yapı-üst yapı bütünlüğünün diyalektiğinde mi emmalı kültür olgusunu? Yoksa kimi Marksist görüşün düşünürlerin çarpık «ideoloji» tanımınının kısır alınma mı hapsetmeli? Ya da «kültür, bir üst yapı kurumdur», deyip çıkmalı mı için için? Bu tür kolayca ve kalıplaşmış düşünçelere mi itibar etmeli? Bir başka biçimde «kültür, klasik, altyapı-üst yapı ilişkilerine sığmaz. Kültürü altyapı-üst yapı ilişkileri içinde görmek yanlıştır. O, «dil» gibi sözü geçen ilişkilerin hiçbirine doğrudan maledilemeyen bir ara kategori olarak değerlendirilmelidir» diyenlere uzak, sorunu böyle mi koymalı?

Bu konuda görüşler değişik. Değişik olduğu kadar da gelişlik. Kültür alanındaki bu kutuplaşma ve kültür kavramının neleri kapsayıp, neleri kapsayamayacağı noktasında düğümlenmektedir. Bir anlamda kısır bir tartışmadan öteye gidememektedir.

Burada şu sorulabilir: «Pe ki kültür, 'dil' gibi bir ara kategori midir? Altyapı-üst yapı ilişkilerinin dışında «Özerk» bir yapıya mı sahiptir? Diyalektiğin yaratıcılığına ters düşen bu mekanik yorum, kültürü basit bir kavram olarak ele almayı getirir. Çünkü dille kültürü benzetmek farklı niteliklere sahip olguları aynı şeylerle açıklamaktır. Parçayı bütüne özdeşleştirir. Dil kültürün içinde bir kategoridir. Kültürü kapsamaz. Bu nedenle de bu benzetme yanlıştır.

Çünkü kültür, dilden daha değişik bir yapıya sahip ve daha geniş kapsamlı bir olgudur. Çünkü kültür, «ulusal kültür», «sınıf kültürü», «evrensel kültür», gibi değişik ögeleri içinde barındırır ve dilde, dilde bu özelliği göstermez.

Kültürün, egemen toplum biçiminin değişmesiyle, egemen kültür olma konumundan uzaklaşarak bir nitelik değişikliğine uğramasına ölücünde gerçekleşir? Dil, toplum biçimlerinin değişmesiyle değişen bir kurum değildir. Ama kültürdeki değişimin kapsamı nedir?

Başta ki soru dayatıyor yeniden: Kültür nereden ve nasıl yaklaşmalı? «İdeolojiden» yaklaşarak, ideolojisyen yüklenen değişik anlamlar açısından pek sağlıklı olmasa gerek! Çünkü ideoloji kavramına göre: «Bilime karşıdır. «İdeoloji, üretim ilişkilerini

manevi yönüyle ve belirli biçimleri alanlarıyla sınırlamak kültür olgusuna yanlış yaklaşmak demektir. Kültürün bu kadar basit ve dogmatik bir sınıflama sığmayaacağı açık. Toplumsal ilişkilerin karmaşıklığı ve karşılıklı etkileşimini gözardı etmez ki, bu. Çünkü toplumsal üretimin bir parçası olan kültür yaratım, toplumun genel evrim yasalarına uygun olarak oluşur. Diyalektiğin yasalarını kültür alanında da uygulayabiliriz. Fakat kültürün ikili yapısı, maddi ve manevi bütünlük biçiminde somutlanmasın, onu tek başına manevi etkinlikler alanı olarak görmemizi engeller. Çünkü kültür alanını sadece manevi yaratımlarla sınırlamak, toplumsal maddi üretimini ve bilimsel düşünme biçimlerini dışarıda bırakmak demektir. Bu da, yüzyıllar boyu insanlığın yarattığı maddi kültür birliğini bir şekilde silip atmaktır.

Burada şu sorulabilir: «Pe ki kültür, 'dil' gibi bir ara kategori midir? Altyapı-üst yapı ilişkilerinin dışında «Özerk» bir yapıya mı sahiptir? Diyalektiğin yaratıcılığına ters düşen bu mekanik yorum, kültürü basit bir kavram olarak ele almayı getirir. Çünkü dille kültürü benzetmek farklı niteliklere sahip olguları aynı şeylerle açıklamaktır. Parçayı bütüne özdeşleştirir. Dil kültürün içinde bir kategoridir. Kültürü kapsamaz. Bu nedenle de bu benzetme yanlıştır.

Çünkü kültür, dilden daha değişik bir yapıya sahip ve daha geniş kapsamlı bir olgudur. Çünkü kültür, «ulusal kültür», «sınıf kültürü», «evrensel kültür», gibi değişik ögeleri içinde barındırır ve dilde, dilde bu özelliği göstermez.

Kültürün, egemen toplum biçiminin değişmesiyle, egemen kültür olma konumundan uzaklaşarak bir nitelik değişikliğine uğramasına ölücünde gerçekleşir? Dil, toplum biçimlerinin değişmesiyle değişen bir kurum değildir. Ama kültürdeki değişimin kapsamı nedir?

Başta ki soru dayatıyor yeniden: Kültür nereden ve nasıl yaklaşmalı? «İdeolojiden» yaklaşarak, ideolojisyen yüklenen değişik anlamlar açısından pek sağlıklı olmasa gerek! Çünkü ideoloji kavramına göre: «Bilime karşıdır. «İdeoloji, üretim ilişkilerini

çarpıtan, bilimsel düşünme biçimlerini dışarıda bırakarak kavramdır. Böyle bir kavramdan hareketle kültür kavramını açıklamak çok sağlıklı bir yol olmasa gerek.

Oysa işçi sınıfı biliminin dünyayı açıklama ve yorumlama yöntemi bunun cevabını açıklıkla vermiştir. Altyapı-üst yapı öğretisinin canlı pratiğinde aramalı kültür olgusunu ve ona çok, kültürün hangi alanları kapsadığı tartışmasından öte, asıl cevaplandırılması gereken kültürün işçi sınıfı mücadelesi doğrultusundaki etkinliğini doğru kullanılıp kullanılmadığıdır.

Bu da kültür kavramını yerli yerine oturtmakla ve ona gereken önemi vermekle olur. Bu konuda, olabildiğince kesin belirlemeler yapmak ta yarar vardır ve bu belirlemeler işçi kapsamlı çalışmalarla girme zorunluğu bizi beklemektedir.

Devlet sınıfları varolmuştur. Sınıfların ortadan kalkmasıyla devlet de yok olup gidecektir. Bu nedenle devlet karşı devrimci tutum, bilimsel olan tutumdur. Bu nokta anarşistlerle komünistleri birbirinden ayıran en önemli noktadır. Sınıflı toplum devletinin zulmünden el aman diyen kitlelerin bu zulmden kurtulmaları bilimsel sosyalizm tesbit ettiği tarihsel yoldan geçilecek mümkündür.

Anarşist ise, devleti ortadan kaldırmayı başlıca hedef sayarlar. Onlara göre bu otorite ortadan kalkarsa emeği sınıflar kurtulacaklar, özgürlük gelecektir.

Bunun için anarşistlerin mücadelesi, salt devlete karşı mücadeledir ve bu nedenle anarşizm olarak anılır.

İşçi sınıfı, devletin sınıf kökenini kaynaklandığını, sınıflarına maddi toplumsal birer kategori olduğunu gördüğü, emekçi ve Bilimsel dünya görüşünü bunun üzerine kurar.

Devlet karşı devrimci tutum, bilimsel olan tutumdur. Bu nokta anarşistlerle komünistleri birbirinden ayıran en önemli noktadır.

Sosyalist devletle burjuva devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu farklar şöyle özetlenebilir:

● Burjuva devlet, devletin egemen sınıf elinde sürekli olarak gücündedir. Sosyalist devlet ise, egemen sınıf elinde yetkinliğini yitirmesi, bağlı olduğu sınıflarla birlikte yavaş yavaş yokolmasıdır.

● Burjuva devlet mevcut sınıf ilişkilerini koruyup güçlendirmek için baskı uygular. Sosyalist devlet, baskıyı sadece ge-

Burjuva demokrasisinin temel işleyiş biçimlerinden biri de seçimlerdir. Burjuva siyasal egemenliği seçimler yoluyla kendisini üretir.

Bu nedenle kapitalist toplum altında seçimler her zaman burjuva düzenin şu ya da bu ölçüde korunmasına hizmet eder. En azından, burjuva demokrasisi, kendisini seçimler yoluyla yenileyerek devam eder.

Seçimler en kısıtlı burjuva demokrasisinde bile, kitlelerin aktif ya da pasif, ama mutlaka katıldıkları ve içinde yer aldıkları bir demokratik olaydır. Seçimlerle halkın siyasal yönelimleri kısmen olsun ifadesini bulabilir.

Seçimler burjuva demokratik kurallara göre işlediği için, demokrasisinden zarar gören ve daha geri yönetim biçimlerine yönelen burjuvazi seçimleri arka plana itmek ister. Bu gibi durumlarda seçimler, emeği sınıflardan esirgenen bir lüks haline gelir.

Burjuvazinin seçimleri kendisi için tehlikeli bulması, onun daha koyu baskı rejimlerine yöneldiği zamanlara rastlar. Demokrasiyi tümden inkâr etmek isteyen burjuvazi, onun bir parçası olan seçimleri de inkâr etmek ister.

Halbuki işçi sınıfı ve emeği sınıf hareketi, tarihsel olarak daha geri mevzilere gerilemek istemez. Yani, eğer demokrasi ve seçimler bir demokratik hak olarak gasbediliyorsa, burjuvaziye karşı bunların korunması demokratik sınıf görevi haline gelir.

Bu nedenle, seçim mekanizmasının daha da geriyeye götürülmesi ve tümden ortadan kaldırılması, emeği sınıfların değil, burjuva sınıfın çıkarları yüzünden gündeme gelmektedir. Böyle zamanlarda burjuva demokrasisi, bizzat burjuvaziye karşı emeççiler tarafından savunulur.

Bazı tarihi koşullarda tersi olur. Burjuvazinin iktidarı ciddi bir tehlike geçirmektedir. Yani, emeççiler, sosyal devrimin arifesindedirler. Burjuvazi, yükselen bir emeği sınıf hareketi karşısında bir kısım lütüflerle emeği sınıfları kandırarak, onların sosyal devrimine yönelen mücadelesini saptırarak ister. Yani, muhtemel bir proleter demokrasisine karşı, emeği sınıflara burjuva demokrasisini bir lütüflerle sunar.

Böylesi durumlarda emeği sınıfların eşas amacı gözardı edip burjuvazinin gösterdiği hedeflere yönelmesi sakıncalı olur. Sosyal devrim şartlarını kullanmamak ve burjuvazinin sunduğu demokrasisinin peşine takılmak, devrimden vazgeçmek anlamına gelir. İşçi sınıfının buna ihtiyacı olmadığı gibi, yönelimi de yoktur. Daha ileri hedeflerini elde edilmesini mümkünken, daha geri mevzilere itibar edilmez. Böylesi durumlarda seçimler boykot edilir.

Demek ki seçimlerin boykot edilmesinin objektif şartları vardır ve bunların başında, işçi sınıfının mücadelesinin daha ileri hedeflerini eşginde olması gelmektedir.

nımın mücadelesinin daha ileri hedeflerini eşginde olması gelmektedir.

Burjuva parlamentosunu boykot etmenin koşulları genel olarak devrimci durumun varlığı diye tanımlanabilir.

Küçük burjuva siyasal akımlar, akşamdan sabaha, sürekli devrim bekleyişinde oldukları için, her zaman devrimci durum varmışçasına politikalar güdüler. Devrimci mücadelenin diğer biçimlerine itibar etmezler, hor bakarlar. Onlara göre parlamento burjuvazinin ehiridir ya da kerhane-sidir. Oralarda devrimcilerin işi nedir?

SEÇİMLERE KARŞI TUTUMUN ÖLÇÜSÜ YİĞİNLARIN BİLİNCİDİR

Seçimleri boykotla halkın siyasal bilinç düzeyi arasında yakın bir ilişki olmalıdır. Sol gevezeler bunu hiç hesaba katmazlar. Kendi bilinçlerini tek ölçüt alırlar. Lenin: «Milyonlarca değil de sadece oldukça önemli bir sanayi işçisi katolik pazarların peşinden gitsen, ve bir tarım işçileri azınlığı büyük toprak sahiplerinin ve kulakların ardından gitsen... devrimci proletaryanın partisi için parli'menter seçime ve parli'menter mücadeleye katılmamanı özellikle ezilen ve cahil köylü yığınlarını uyandırmak ve aydınlatmak için zorunlu olduğu şüphe götürmez.» (Sol kom. s: 58) demektir. İşçi sınıfının en ileri sendikası DİSK'in bile sosyal reformizmi desteklemekten ileri gidemediği Türkiye'nin bugünkü koşullarında Lenin'in işaret ettiği devrimci görev daha iyi anlaşılmalıdır.

SOSYAL DEVRİME GİDEN YOLDA SINAVLAR VARDIR

Kaldı ki, burjuva parlamentosuna, seçimlere katılımın, bundan ileri de bir anlamı vardır. Devrimci sınıflar ancak demokrasi mücadelesinde pl-serek sosyal devrim hazırlanabilirler. Komünistler bunu her zaman gözünde tutmuşlardır. Lenin şöyle diyor: «Biz bolşevikler en karşı-devrimci parlamentolara katıldık, ve teacrbe göstermiştir ki, bu katılma, özellikle Rusya'da birinci burjuva devriminden sonra (1905) burjuva devrimini hazırlamak için (Şubat 1917) ve sonra da sosyalist devrimini hazırlamak için (Ekim 1917) devrimci proletaryanın partisine sadece yararlı değil, zorunludur.» (Aynı yer sf: 61).

Demek ki, demokratik devrimin de, burjuva devriminin de, sosyalist devrimin de hazırlanmasında işçi sınıfının devrimci eyleminin burjuva parlamentosunda da etkin olabileceği kanıtlanmıştır ve bu zorunludur.

SEÇİME KATILMAK ZOR AMA DEVRİMCİ GÖREVİDİR

Burjuva seçim mekanizmasına katılmak, bur-

Seçimlere katılmak devrime hazırlanmaktır

juva parlamentosunu devrimci eylem alanlarından biri olarak kullanmak işçi sınıfının en zor görevlerinden biridir. Bu alanı terketmek, zor olandan kaçmak anlamına gelir. Lenin buna şöyle dikkat çeker. «Gerici parlamento'dan devrimci amaçlara yararlanılması gibi çetin bir sorununun üstünden «atlayarak» bu zorluktan «kaçınmayı» demek çocukluktur. Hem yeni bir toplum yaratmak istiyorsunuz, hem de gerici bir parlamentodan inenmiş, fedakâr, yiğit devrimcilerden kurulu bir parlamento grubu yaratmanın güçlüğü karşısında geriliyorsunuz. Bu çocukluk değil midir?» (sf: 65).

O halde, bugün Türkiye'de, yığınların devrimci eylemini yükseltmek, işçi sınıfının mücadelesini sosyal devrime doğru götürmek için alınması gereken yol üzerinde parli'menter mücadelelere katılmak gibi zor ama önemli görevler de bulunmaktadır. Gerçekten de yığınların devrime hazırlanmalarının önemli yollarından biri de budur.

SEÇİMLERDEN SOSYAL DEVRİM UMULMAZ

Seçimleri boykot edenler, «keskin devrimci» geçinmektedirler. Onlara sorulursa, burjuva seçimleri «demokratik koşullarda» yapılmamaktadır. Bu nedenle bunlardan demokratik sonuçlar da beklenemez. Türkiye'yi sıkıyönetim, IMF ve burjuvazi yönetmeye devam edecek olduktan sonra seçimlere niçin katılacakmışız?

Bu tutum, parli'menter kendisidir. Sanki burjuvazinin diktatörlüğü altında başka şeyler demokratik olabilirmiş gibi. Ya da, seçimlerden IMF'nin, sıkıyönetimin veya burjuvazinin ülkeyi yönetmesine son verecek bir sonuç umuluyormuş gibi. Görülüyor ki, boykotçu çocukların esas çocukluğu, seçimlere olduğundan fazla önem yüklemeleri olarak açığa çıkarıyor. Onlar, burjuva demokratik bir olayı ya da demokratik sorunu idealize edip öne çıkarmaktadırlar. Bu mantıkla bakıldığında bir grev ya da işçi direnişi, hatta genel işyeri grevi, yine düzen içinde bir takım sonuçlar vereceği için önemli sayılmamalıdır. Bunlara itibar edilmemelidir.

İşçi sınıfı politikası, seçimlere kendini güçlendirmek, burjuvaziye zayıflatmak için girer. En devrimci amaçların bile, böylesi demokratik sorunlar yakın bir bağla vardır. Örneğin burjuva parlamentosunu dağıtmak. İçinde yer almadığın, tanımadığın, nasıl kullanıldığını bilmediğin bir burjuva kurumun dağıtılmasını kolay olmayacağı bilinmelidir.

O halde Lenin'in dediği gibi doğru olan: «En sert, en amansız ve en uzlaşmaz eleştiriler parli'mentarızm ya da parli'menter eyleme karşı değil, devrimci olarak parlamento seçimlerinden ve parlamento kürsüsünden yararlanmayı bilmeyen liderlere karşı, ve hele yararlanmak istemeyen liderlere karşı yönelmelidir.» (sf: 66).

Devlet Sosyalizmle birlikte çözüme kavuşur

Devlet sınıfları varolmuştur. Sınıfların ortadan kalkmasıyla devlet de yok olup gidecektir. Bu nedenle devlet karşı devrimci tutum, bilimsel olan tutumdur. Bu nokta anarşistlerle komünistleri birbirinden ayıran en önemli noktadır. Sınıflı toplum devletinin zulmünden el aman diyen kitlelerin bu zulmden kurtulmaları bilimsel sosyalizm tesbit ettiği tarihsel yoldan geçilecek mümkündür.

Anarşist ise, devleti ortadan kaldırmayı başlıca hedef sayarlar. Onlara göre bu otorite ortadan kalkarsa emeği sınıflar kurtulacaklar, özgürlük gelecektir.

Bunun için anarşistlerin mücadelesi, salt devlete karşı mücadeledir ve bu nedenle anarşizm olarak anılır.

İşçi sınıfı, devletin sınıf kökenini kaynaklandığını, sınıflarına maddi toplumsal birer kategori olduğunu gördüğü, emekçi ve Bilimsel dünya görüşünü bunun üzerine kurar.

Devlet karşı devrimci tutum, bilimsel olan tutumdur. Bu nokta anarşistlerle komünistleri birbirinden ayıran en önemli noktadır.

Sosyalist devletle burjuva devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu farklar şöyle özetlenebilir:

● Burjuva devlet, devletin egemen sınıf elinde sürekli olarak gücündedir. Sosyalist devlet ise, egemen sınıf elinde yetkinliğini yitirmesi, bağlı olduğu sınıflarla birlikte yavaş yavaş yokolmasıdır.

● Burjuva devlet mevcut sınıf ilişkilerini koruyup güçlendirmek için baskı uygular. Sosyalist devlet, baskıyı sadece ge-

çici bir süre için, o da, sömürücü sınıfı ortadan kaldırmak için uygular. Sosyalist devletin bundan sonraki rolü, kendisini ortadan kaldıracağı maddi şartların hazırlanmasını yönlendirir.

● Burjuva devlet, burjuva demokrasisidir. Burada azınlık bir sömürücü sınıf için demokrasi vardır. Sömürülen geniş yığınlar için ücretli kölelik söz konusudur. Sosyalist devlet ise sosyalist demokrasiye özdendir. Burada geniş emeği yığınları için demokrasi vardır. Eski sömürücü sınıf için demokrasi yoktur.

● Demek ki, burjuva devlet ile sosyalist devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki farklılıklardan doğar. Kapitalizm sınıfı, sömürünün varolduğu toplumlarda en gelişmişidir ve kendisini ebedi olarak görmek ister. Hiç yıkılmıycakmış gibi, bütün araçları kendisini korumak için seferber eder. Bu nedenle belirleyici özelliklerinde birisi de zorba karakteridir.

Sosyalist devletle burjuva devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu farklar şöyle özetlenebilir:

● Burjuva devlet, devletin egemen sınıf elinde sürekli olarak gücündedir. Sosyalist devlet ise, egemen sınıf elinde yetkinliğini yitirmesi, bağlı olduğu sınıflarla birlikte yavaş yavaş yokolmasıdır.

● Burjuva devlet mevcut sınıf ilişkilerini koruyup güçlendirmek için baskı uygular. Sosyalist devlet, baskıyı sadece ge-

çici bir süre için, o da, sömürücü sınıfı ortadan kaldırmak için uygular. Sosyalist devletin bundan sonraki rolü, kendisini ortadan kaldıracağı maddi şartların hazırlanmasını yönlendirir.

● Burjuva devlet, burjuva demokrasisidir. Burada azınlık bir sömürücü sınıf için demokrasi vardır. Sömürülen geniş yığınlar için ücretli kölelik söz konusudur. Sosyalist devlet ise sosyalist demokrasiye özdendir. Burada geniş emeği yığınları için demokrasi vardır. Eski sömürücü sınıf için demokrasi yoktur.

● Demek ki, burjuva devlet ile sosyalist devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki farklılıklardan doğar. Kapitalizm sınıfı, sömürünün varolduğu toplumlarda en gelişmişidir ve kendisini ebedi olarak görmek ister. Hiç yıkılmıycakmış gibi, bütün araçları kendisini korumak için seferber eder. Bu nedenle belirleyici özelliklerinde birisi de zorba karakteridir.

Sosyalist devletle burjuva devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu farklar şöyle özetlenebilir:

● Burjuva devlet, devletin egemen sınıf elinde sürekli olarak gücündedir. Sosyalist devlet ise, egemen sınıf elinde yetkinliğini yitirmesi, bağlı olduğu sınıflarla birlikte yavaş yavaş yokolmasıdır.

● Burjuva devlet mevcut sınıf ilişkilerini koruyup güçlendirmek için baskı uygular. Sosyalist devlet, baskıyı sadece ge-

çici bir süre için, o da, sömürücü sınıfı ortadan kaldırmak için uygular. Sosyalist devletin bundan sonraki rolü, kendisini ortadan kaldıracağı maddi şartların hazırlanmasını yönlendirir.

● Burjuva devlet, burjuva demokrasisidir. Burada azınlık bir sömürücü sınıf için demokrasi vardır. Sömürülen geniş yığınlar için ücretli kölelik söz konusudur. Sosyalist devlet ise sosyalist demokrasiye özdendir. Burada geniş emeği yığınları için demokrasi vardır. Eski sömürücü sınıf için demokrasi yoktur.

● Demek ki, burjuva devlet ile sosyalist devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki farklılıklardan doğar. Kapitalizm sınıfı, sömürünün varolduğu toplumlarda en gelişmişidir ve kendisini ebedi olarak görmek ister. Hiç yıkılmıycakmış gibi, bütün araçları kendisini korumak için seferber eder. Bu nedenle belirleyici özelliklerinde birisi de zorba karakteridir.

Sosyalist devletle burjuva devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu farklar şöyle özetlenebilir:

● Burjuva devlet, devletin egemen sınıf elinde sürekli olarak gücündedir. Sosyalist devlet ise, egemen sınıf elinde yetkinliğini yitirmesi, bağlı olduğu sınıflarla birlikte yavaş yavaş yokolmasıdır.

● Burjuva devlet mevcut sınıf ilişkilerini koruyup güçlendirmek için baskı uygular. Sosyalist devlet, baskıyı sadece ge-

çici bir süre için, o da, sömürücü sınıfı ortadan kaldırmak için uygular. Sosyalist devletin bundan sonraki rolü, kendisini ortadan kaldıracağı maddi şartların hazırlanmasını yönlendirir.

● Burjuva devlet, burjuva demokrasisidir. Burada azınlık bir sömürücü sınıf için demokrasi vardır. Sömürülen geniş yığınlar için ücretli kölelik söz konusudur. Sosyalist devlet ise sosyalist demokrasiye özdendir. Burada geniş emeği yığınları için demokrasi vardır. Eski sömürücü sınıf için demokrasi yoktur.

● Demek ki, burjuva devlet ile sosyalist devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki farklılıklardan doğar. Kapitalizm sınıfı, sömürünün varolduğu toplumlarda en gelişmişidir ve kendisini ebedi olarak görmek ister. Hiç yıkılmıycakmış gibi, bütün araçları kendisini korumak için seferber eder. Bu nedenle belirleyici özelliklerinde birisi de zorba karakteridir.

Sosyalist devletle burjuva devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu farklar şöyle özetlenebilir:

● Burjuva devlet, devletin egemen sınıf elinde sürekli olarak gücündedir. Sosyalist devlet ise, egemen sınıf elinde yetkinliğini yitirmesi, bağlı olduğu sınıflarla birlikte yavaş yavaş yokolmasıdır.

● Burjuva devlet mevcut sınıf ilişkilerini koruyup güçlendirmek için baskı uygular. Sosyalist devlet, baskıyı sadece ge-

çici bir süre için, o da, sömürücü sınıfı ortadan kaldırmak için uygular. Sosyalist devletin bundan sonraki rolü, kendisini ortadan kaldıracağı maddi şartların hazırlanmasını yönlendirir.

● Burjuva devlet, burjuva demokrasisidir. Burada azınlık bir sömürücü sınıf için demokrasi vardır. Sömürülen geniş yığınlar için ücretli kölelik söz konusudur. Sosyalist devlet ise sosyalist demokrasiye özdendir. Burada geniş emeği yığınları için demokrasi vardır. Eski sömürücü sınıf için demokrasi yoktur.

● Demek ki, burjuva devlet ile sosyalist devlet arasında önemli nitelik farklılıkları vardır. Bu, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki farklılıklardan doğar. Kapitalizm sınıfı, sömürünün varolduğu toplumlarda en gelişmişidir ve kendisini ebedi olarak görmek ister. Hiç yıkılmıycakmış gibi, bütün araçları kendisini korumak için seferber eder. Bu nedenle belirleyici özelliklerinde birisi de zorba karakteridir.

